

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלוך ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת משפטים

תשפ"ג

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

השגחה פרטית

מסופר על הגאון רבי מרדכי פרוגרמנסקי זצ"ל (השבוע חל היאהרצייט) שנסע ברכבת ולידו ישב מוהל, שניהם היו שקועים בשיחה עד שלא הבחינו שהרכבת עברה את התחנה שהיו אמורים לרדת, המוהל היה הראשון שהבחין בכך והצטער, הרגיעו רבי מרדכי הרי נאמר, מה' מצעדי גבר כוננו. יהודי לעולם אינו טועה בדרכו, כנאמר לגבי הגר, ותלך ותתע. מפרש רש"י שחזרה לגלולי בית אביה כלומר שהלכה לרצונה ולדעתה, לא כן היהודים מכוונים כל מעשיהם ביד הבורא יתברך ואינם תועים, הרכבת עצרה בתחנה הבאה והם ירדו ממנה, מיד שמעו צעקה, הער רבינר אולי אתה מוהל, היום זה יום השמיני ללידת בנו וצריך מוהל, ולכן הגיע לתחנת הרכבת אולי ימצא מוהל, ואכן זכה בהשגחה הפרטית לברית ביום השמיני.

מספר פעמים כשטסנו למדינות חבר העמים על מנת לקיים את מצוות הברית ליהודים מבוגרים, ישבנו ליד יהודים ובתוך הדברים סיפרנו שנוסעים למול יהודים ומאד התלהבו מהרעיון, וגם הם זכו לקיים את מצוות המילה, ופעם הגענו לאחד מהקהילות באוקראינה ובדיוק אז היה הלוויית המת לאחד מאנשי הקהילה, ואחד המשתתפים מבוגר בגיל 53 שנים שגר באיזור אחר לגמרי, ראה אותנו אמר שרוצה להכנס בבריתו של אברהם אבינו מייד, וכך רואים שבכל פסיעה יש השגחה פרטית.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. ומעשה באונקלוס הגר בן אחותו של אדרינוס קיסר שבקש להתגייר והיה מתיירא מדודו, אמר לו אני מבקש לעשות סחורה אמר לו שמא חסר אתה כסף וזהב הרי אוצרותי לפניך אמר לו מבקש אני לצאת לחוץ ולהתחכם להכיר הבריות תן עצה באיזו פרקמטיא אמר לו אותה שתראה שנפלה עסוק שסופה להתעלות ואתה משתכר הלך לארץ ישראל ובקש מהחכמים ללמוד תורה קודם שימול אמרו לו אין דברי תורה מתקיימין אלא בנימול הלך ומל ולמד תורה הרבה ומצאוהו ר' אליעזר ור' יהושע וראו פניו משונות אמרו זה לזה אונקלוס למד תורה מיד שבא אצלם התחיל לשאול שאלות הרבה, הלך אצל אדרינוס דודו אמר לו למה פניך משונות אמר לו שלמדתי תורה ולא עוד אלא שמלתי אמר לו ומי יעץ לך כך, אמר לו אתה שאמרת לי עסוק בפרקמטיא הנפולה שסופה להתעלות וחזרתי על כל אומה ואומה ולא מצאתי אומה שפלה כישראל וסופן להתעלות כמו שאמר ישעיה, (ישעיה מט) כה אמר ה' גאל ישראל וקדושו לבזה נפש למתעב גוי לעבד מושלים מלכים יראו וקמו. הכה אותו על לחייו וחזר ואמר לו למה עשית כן אמר לו שביקשתי ללמוד תורה אמר לו היה לך ללמוד תורה ולא למול אמר לו אין יכולת ללמוד בלא מילה, שנאמר (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. למי שהוא מהול כיעקב וכתוב לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. בל אין יכולין ללמוד תורה שמתחלת בבי' ומסיימת בלמ"ד לעיני כל ישראל: (דעת זקנים בעלי התוספות)
ונראה מזה ששאלו למה פניך משונות, שאפילו גוי רואה ומרגיש שעושים ברית:

אם בעליו עמו לא ישלם. (כב יד) הנה כשמלים תינוק בן ח' ימים מכניסין אותו בקצת סכנה על ידי זה, ומוסרים אותו להבורא יתברך שצוה על המילה שהוא יגן בעדו ואיתא מהחיד"א (צמח דוד פרשת ואתחנן) שהקדוש

ברוך הוא נתן לנו נשמה בעוה"ז בתורת שאלה ואם בעליו עמו לא ישלם ואם אין בעליו עמו חייב באונסין ע"כ, ועל ידי המילה מוסרים התינוק בידו של הקדוש ברוך הוא והוא שאלה בבעלים שפטור מפשיעה, וזהו [שאומרים בברכת המזון בהרחמן המיוחד לרך הנימול] ויהי ה' אלקיו עמו, שעל ידי המילה נעשה שאלה בבעלים כל ימי חייו הולד: (חיים לכל חי)

ויצאה חנם אין כסף. (כא יא) בגמרא (ברכות ט:) איבעי לך למיהב אגרא למחזי אנפי מלכא, כתב הרה"ק בספר מגיד תעלומות (לבני יששכר) וז"ל לפי שכל מצוה שאדם עושה בחנם תוכל הקליפה הנקרא חנם לשלוט עליה, ורמו בפסוק ויצאה חנם אין כסף. פי' אפילו יצאה ידי חובתו בחנם אין במצוה כיסופא וחשקות, ולכן נוהגין אנשי מעשה כשמכבדין אותן באיזה כיבוד בספר תורה בבית הכנסת או לבא לסעודת חתונה ומילה וכדומה נותנין לצדקה שלא יהיה המצוה בחנם עכ"ל, ועל כן בעבור זה מברכין מי שברך (לנדר לעניים) כדי שכל אחד יתן איזה צדקה ולא יקח הכבוד בחנם: (ברית אבות ס"י י"ג)

וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה. (כא יד) על רעהו להרגו. ראשי תיבות ערל, כי כל העובר עבירה נקרא ערל לב: (פירוש רבינו אפרים על התורה)

כן תעשה לשרך לצאנך שבעת ימים יהיה עם אמו ביום השמיני תתנו לי ואנשי קודש תהיון לי. (כב כט-ל) ביום השמיני תתנו לי וסמך ליה ואנשי קודש תהיון לי. כשם שעושין לקרבן כך עושין לוולדות, מה הקרבן ז' ימים יהיה עם אמו וביום ח' מקריבין כך הולד ז' ימים הוא עם אמו בלא מילה וביום ח' נימול, ולכך סמך ואנשי קודש אצל וביום השמיני תתנו לי: (תוספות השלם)

ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו. (כג יג) ידוע מה שאמרו ז"ל שאחר פטירתו של אדם שואלים אותו על שמו אם לא שינה שמו בשמות הגוים עובדי עבודה זרה, ואז מכניסים אותו לדין, ואברהם אבינו עליו השלום עומד על פתחו של גיהנם ומציל הנימולין, וידוע מאמר חז"ל (מגילה טז) דמילה נקרא אמירה, שש אנכי על אמרתך. ופירש רש"י, מילה היא מצוה יחידית שניתנה באמירה ולא בדיבור, והיינו ובכל אשר אמרתי אליכם. אמרתי דייקא, היינו מילה, בזה תשמרו. מליכנס לגיהנם, אך בתנאי שם אלהים אחרים לא תזכירו. שלא יהיה שמותיכם כשמות עובדי עבודה זרה: (חתם סופר)

שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדון ה'. (כג יז) אמר רבי יהושע בן לוי, מנין שכל המקיים מצות ראייה כאילו מקביל פני שכינה מן הדא שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' וגו': (ירושלמי חגיגה ג.) ועל דא תנינן, מאי דכתיב שלש פעמים בשנה, משום דבהו תליא מהימנותא, יראה כל זכורך. אמאי כל זכורך, אמר רבי אלעזר, כל זכורך ממש, בגין דנטלין ברכתא ממבועא דנחלא, מכאן תנינן, כל בר ישראל דאתגזר, בעי לאתחזאה קמי מלכא קדישא, בגין דיטול ברכתא ממבועי דנחלא, הדא הוא דכתיב (דברים טז) כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. וכתיב אל פני האדון ה'. כמה דאוקיימנא דמתמן מריקן ברכאן ונטלין ברכתא, זכאה חולקיהון דישראל מכל שאר עמין: (זהר ח"ב קכד.) ויש לפרש לפי זה בביאור הרחמן שמוסיפים לברית מילה לרך הנימול, ויהיו ידיו ולבו לאל אמונה ויזכה לראות פני השכינה שלש פעמים בשנה, שהכוונה שמברכים את התינוק שנכנס בברית, שיהיה לו אמונה בה' ויזכה לקבל פני השכינה, ויתברך גם במה שכתוב (דברים טז) ולא יראה את פני ה' ריקם:

ויבוא משה ויספר לעם את כל דברי ה'. ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע. (כד ג) וקשה זה לסברת הרמב"ן ז"ל שאמר שואל משה אמר הוא אחר מתן תורה ביום ששי, אבל לפירוש רש"י שאמר פרשה זו בארבעה בסיון נאמרה, ופסוק את כל דברי ה' מצות פרישה והגבלה, ואת כל המשפטים שבע מצוות בני נח ושבת וכיבוד אב ואם ופרה אדומה ודינים שנתן להם במרה, לזה אמר נעשה אפילו שהן חוקים שאין להם טעם, וכל דבר שאין בו טעם הוא כמו המאכל שאין בו טעם שאוכל אותו האדם על כרחו, אבל אנו נעשה כאילו טעמנו בו טעם הואיל והוא דבר ה', ועוד לא אמרו נשמע לפי שמלו ולא פרעו ומי שמל ולא פרע כאילו לא מל, כי מילה ופריעה הם סוד נעשה ונשמע, כי אם הוא אטום לא ישמע, אבל אחר שפרעו אמרו נעשה ונשמע ראויים אנו לשמיעה מעתה, וכן אמר בזוהר (ח"ב קכה:) זה לשונו, אמר ומשה עלה אל האלהים. אמאי, כל דא לקיימא עמהון קיים בגין דהא אתפרעו מה דלא נפקו הכי באפקותהון ממצרים דאתגזרו ולא אתפרעו והכא הא אתפרעו ועאלו בברית קיימא והכא אתקיים בהו על ידא דמשה גזירא דקיימא, דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם עד כאן. נראה שפירוש דם, הוא דם הפריעה כמו שביציאת מצרים היו שני דמים דם הקרבן שהוא דם הפסח ודם מילה, כן בכאן היו שני דמים, דם קרבן שהוא דם הזבחים ודם פריעה, ולפי דהכא עאלו בקיימא זרק הדם על העם, אבל במצרים דלא עאלו אמר ולקחו את הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף ולא היה על העם, ולזה היו זבחים שלמים פרים, ולמה לא פרעו במצרים לפי שלא נטהרו לגמרי עד שספרו שבעה שבועות כמו הזבה שנאמר (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר. כך ישראל אמר שיספרו שבעה שבועות ואחר יטהרו, שהיא הפריעה אף על פי שהסירו הערלה, כמו האשה שמחלפת בגדיה ואחר כך מונה שבעה ימי ליבון: (שפתי כהן)

ויקח משה חצי הדם וישם באגנות. (כד ו) שתי אגנות אחד לחצי דם עולה ואחד לחצי דם שלמים להזות אותם על העם, ומכאן למדו רבותינו שנכנסו אבותינו לברית במילה וטבילה והזאת דמים שאין הזאה בלא טבילה. (רש"י) הנה דם הברית אשר כרת וכו'. אף על גב דפשיטה דקרא בהרצאת דמים בדם שנתן משה

באצבעו, מכל מקום מוקי ליה נמי בדם מילה כשנכנסים לברית, כדאמרין (כריתות ט.). במה נכנסו אבותינו לברית, במילה וטבילה והרצאת דמים, מצינו דם מילה קרי דם ברית דכתיב (שמות כד) הנה דם הברית אשר וגו'. (תוספות נדרים לא:). והרב רבי משה ז"ל כתב מילה היתה במצרים שנאמר כל ערל לא יאכל בו. מל אותן משה רבינו ע"ה, שכולם בטלו ברית מילה בהיותם במצרים חוץ משבטו של לוי שנאמר ובריתך ינצורו. ע"כ, ואם תאמר שבט לוי היאך נכנסו תחת כנפי השכינה, אלא הטיפו מהם דם ברית, ולי נראה דמדין מילה אינן חייבין להטיף דהא מלו, ולא דמו לערבי מהול וגבעוני מהול דהתם כיון דלא מפקדי כמאן דלא מהילי דמו.... הילכך בני לוי נדונו כנשים להכנס בטבילה תחת כנפי השכינה עם המילה שלהם: (רמב"ן יבמות מו.).

ויקח משה את הדם ויזרוק על העם. (כד ח) הזה הדם עליהם כדי שיכנסו בברית עם הקדוש ברוך הוא בדם ואותו כתם הדם שעל בגדיהם קרא הכתוב עדי, לפי שהיה עדי להם וכבוד גדול, והיה להם עדות ואות שנכנסו בבריתו של הקדוש ברוך הוא, ועל כן כשחטאו בעגל ועברו על הברית אמר להם (לקמן לג) הורד עדיך מעליך. כלומר שיסירו מעליהם אותם הבגדים שהיו עדי להם, וזהו שאמר (שם) ויתנצלו בני ישראל את עדיהם. אותם הבגדים שזרק עליהם דם הברית שהיה עדות ואות בין הקדוש ברוך הוא וביניהם, ולמה כרת הקדוש ברוך הוא עמהם ברית בדם, רמז להם אם אתם מקיימים את התורה מוטב ואם לאו הריני מתיר דמכם לכרת ולמיתה, זה כתב רבינו חננאל ז"ל: (רבינו בחי)

וכתב רבינו בחיי ז"ל על שם רבינו חננאל ז"ל, למה כרת הקדוש ברוך הוא עמהם ברית בדם, רמז להם אם אתם מקיימין התורה מוטב, ואם לאו הריני מתיר דמכם לכרת ולמיתה עד כאן, וזהו וישם באגנת. חסר כתיב להגן עליהם, ופירוש חצי הדם היא הפריעה, שהמילה ופריעה הם אחד אם כן דם פריעה הוא חצי, ויקח ספר הברית. הוא סוד מילה ופריעה כי ספר הוא סוד פריעה הברית היא המילה, ויקרא באזני העם. אז אמרו נעשה נגד המילה ונשמע נגד הפריעה: (שפתי כהן)

הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם. אמר רבי שמעון גדולה מילה שהיא שקולה כנגד כל המצות, שנאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים. והמספר יוכיח כי תרי"ג מצות בתורה וזולת המילה הם תריב כמספר אותיות ברית, נמצא שהמילה שנקראת ברית היא עולה כנגד מספר כולם, ורז"ל למדו מפסוק זה שנכנסו אבותינו לברית מילה וטבילה וכו' לכך סמך לומר ויראו את אלהי ישראל כי המילה היתה סיבה לאותה ראייה: (עוללות אפרים)

ושבעים מזקני ישראל ויראו את. (כד ט-י) ס"ת מילות, בזכות מילה יזכו לראות פני שכינה, (איוב יט) ומבשרי אחזה אלוה: (תוספות השלם)

ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה	
הרה"ק ר' יצחק מנעשכין זי"ע	יום ראשון כ"א שבט
הגאון רב יעקב ווידענפעלד (כוכב מיעקב) זצ"ל	
הרה"ק ר' מנחם מנדל מקאצק זי"ע	יום שני כ"ב שבט
הרה"ק ר' לייבל אייגר מלובלין זי"ע	
הרה"ק ר' יהושע מבעלזא זי"ע	יום שלישי כ"ג שבט
הגאון ר' משה קליערס זצ"ל	
הרה"ק ר' שבתאי אבי המגיד מקוז'ניץ זי"ע	יום חמישי כ"ה שבט
הגאון ר' ישראל מסלנט זצ"ל	
הגאון ר' מרדכי פוגרמנסקי זצ"ל	
הגאון ר' דוד הלוי (הט"ז) זצ"ל	יום שישי כ"ו שבט
הגאון ר' שאול בראך זצ"ל	
הגאון ר' אלכסנדר סנדר שור (התבואות שור) זצ"ל	שבת קודש כ' שבט
הרה"ק ר' עמונאל מפשעדבורז זי"ע	

עובדות וסיפורי צדיקים לפרשת השבוע.

חביבות הבגד שנתלכלך מדם המילה

פעם אחת נפלה הזאת דם מילה מהמציצה על בגד של ר' יצחק מנעשכיו זצוק"ל, כי היה תמיד מתכבד בסנדקאות וראה מין מים המכבסים כתמים מבגדי משי, וציוה לכבס את בגדו זה ועוד מלבוש שני לכבסו מן הזיעה מתוך יושנו, ולא הניח מללובשם אחר זה: (זכרון טוב)

באמירת הברכות הסתכל בחלון

הרה"ק רבי יצחק מנעשכיו כשהיה סנדק היה מכסה פני התינוק בכנף טליתו, ולאחר שעמד בעת שאמרו הברכות היה רגיל לעמוד להסתכל בחלון, ובכל בית שהיה שם המילה היה עושה כן.

ענין שלום זכר

בעיר הרימלוב היה מנהג וותיק מימיו של רב העיר מימים ימימה הגי"ר שמריה שמערייל בעל העיון תפילה, וכן המשיך במנהג זה בנו, שהרב מרא דאתרא הולך לכל שמחת שלום זכר בעיר ונכנס לחדר היולדת לברכה במזל טוב, והנה כשנתמנה הכוכב מיעקב חדל ממנהג זה והפסיק ללכת לשמחות השלום זכר, באו ראשי הקהל וטענו שזה מנהג קדום בעיר ואיך אפשר לבטלו, השיב להם הכוכב מיעקב, שבודאי שורש מנהגו של העיון תפילה היה, היות ושלום זכר היא סעודת נחומין על כך שהמלאך השכיח ממנו כל תלמודו לכן היה העיון תפילה נוהג לבוא בכדי לנחם את התינוק ולהראות לו שלמרות ששכח כל מה שלמד עם המלאך מכל מקום יכול להגיע לדרגה גבוהה בלימוד ובקיאיות כמו רב העיר, ואכן היתה בזה נחמה, אולם אני אף אם אבוא לא תהיה בזה נחמה גדולה ולכן אין טעם לבטל את הזמן ולבוא: (שר התורה מטשעבין)

הנאה מיוחדת לאליהו הנביא כשיש צדיק בברית

כ"ק מרן מורנו הר"י שלום נסע פעם לברית מילה וציווה על בנו מרן מורינו הר"י יהושע להילוות אליו, אחר הברית אמר לו אליהו הנביא מופיע בכל ברית מילה ובברית הזאת היתה לו הנאה מיוחדת כיון שגם אתה היית שם: (אדמור"י בעלזא)

מסבב הסיבות כדי שימול בני ישראל

בעת שהיה ההתנגדות גדול על החסידים שהיו נוסעים להרב הצדיק האדמו"ר מקאצק זי"ע באותו עת היה בעיר אחת קטנה אברך אחד שהיה משתוקק מאד לנסוע לקאצק ויהי כשנתוודע זאת לבני עירו שהיו כולם מתנגדים תיכף רדפו אותו בהרבה רדיפות ובזיונות גדולות, אבל האברך לא הביט כלל בכל זה ונסע להצדיק הנ"ל וכשבא אל הקודש פנימה התנצל לפניו גודל הרדיפות שיש לו בעירו, הרב הצדיק לא השיב לו על כל זה מאומה רק צוה לו שילמוד את עצמו בטוב להיות מוהל ופטר אותו ברכת פרידה והאברך נסע לביתו ולא הבין כלל דבורו בקדשו ומה יהיה נצמח מזה אבל בטחונו היה חזקה שבודאי יש בזה איזה כוונה, ובעת ההוא היה מוטל על הקהל מחוקי המלכות לברור מהיהודים אנשים לעבודת הצבא והבני העיר זאת מרוב התנגדותם ושנאתם עליו כתבו אף אותו בהכתב לעבוד בצבא ועבד בין אנשי החיל איזה חדשים מרחק רב מעירו ונשא חן מאד בעיני השר החיל שלו ונתן לו זמן ג' ירחים לנסוע לביתו, ויהי באמצע הדרך בא לכפר אחד אשר כולם אינם יהודים רק כפרי אחד יהודי המחזיק הראנדע והלך לביתו להנפש מעט ובתוך כך שמע איך שסיפר הראנדאר לחבירו מסיח לפי תומו אשר שלושת נערים שלו עוד לא נימולים והאברך כששמע זאת נבהל ונשתומם מאד והתחיל להציע לפני הרינדאר שיתרצה שהוא ימולם כי הוא מוהל טוב וכך הוי האברך מל ג' נערים שלו ונסע משם בשמחה גדולה כי קיים ג' נפשות בישראל ויהי כשבא לביתו בא אצלו מכתב מהשר החיל שלו שנעשה חפשי לגמרי, ונתמלא שמחה והודה לה' יתברך ואז הבין היטב הדיבורים של הצדיק אשר צוהו להיות מוהל כי כל הסיבות היה צריך להיות כדי שיקיים המצות מילה אצל הרנדאר הנ"ל: (האוצר מספורי צדיקים)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום **בנדירים פלוס** על שם ברית אבות